

Detektivi v bodoče z manj znanja in denarja

Skrbi jih predlog novega zakona o detektivski dejavnosti, vlada vztraja, da sta dovolj dober filter zahteven izpit in obvezno usposabljanje

Domen Caharijas, Peter Lovšin

Ljubljana – Vlada je konec lanskega leta v parlamentarno obravnavo poslala predlog zakona o detektivski dejavnosti, ki ga je državni svet sicer zavrnil, a to verjetno ne bo ustavilo sprejetje koalicijsko in medresorsko usklajenega zakona. Že 10. februarja bodo drugo obravnavo opravili člani parlamentarnega odbora za notranjo politiko. Svetniki so tako kot predstavniki detektivske zbornice zakonu očitali predvsem, da znižuje zahtevano izobrazbo za vstop v detektivski poklic na le srednješolsko, s tem pa »nevarno znižuje standarde«. Na ministrstvu za notranje zadeve zdaj pravijo, da »pri predlaganem pogoju ne bodo vztrajali, če se bo pokazalo, da bi višja stopnja izobrazbe od predlagane res pomenila dodatno kakovost pri opravljanju detektivske dejavnosti oziroma bi zniževanje izobrazbe ogrozilo samo detektivsko dejavnost, s čimer bi bil ogrožen tudi javni interes«.

Razvrednotenje poklica

»Detektivski poklic poskušajo povsem razvrednotiti. To se bo odražalo na padcu kvalitete in strokovnosti. Večina detektivov ima zdaj sedmo stopnjo izobrazbe, kar pomeni, da imamo neka določena predznanja tudi s področja človekovih pravic in prava,« je povedala detektivka **Bernarda Rat Škrabar**, diplomantka fakultete za varnostne vede, predsednik detektivske zbornice **Mitja Klavora** pa je dodal, da so sami predlagali prav nasprotno, in sicer da bi se zahtevana stopnja izobrazbe s šeste stopnje zvišala na sedmo. »Peta stopnja izobrazbe nam ni prišla niti na misel, saj menimo, da je detektivski poklic le malo prezahteven za nekega srednješolca brez izkušenj. Ključno je tudi, da nismo slišali nobenega pravega argumenta, zakaj bi stopnjo izobrazbe znižali – prav tako ni bilo narejene nobene analize – razen da naj bi to povečalo konkurenco in dostopnost za detektivski poklic. To se nam zdi prešibek argument,« je razložil Klavora.

Po mnenju generalnega direktorja direktorata za policijo na ministrstvu za notranje zadeve **Miroslava Žaberla**

očitki detektivov niso upravičeni. »Dosedanji zakon je med pogoji glede strokovne usposobljenosti poleg končane višje ali visoke šole predvideval tudi opravljen detektivski izpit. Ker je detektivski izpit zahteven in ga veliko kandidatov ni opravilo, je z novim zakonom predvideno obvezno strokovno usposabljanje pred opravljanjem detektivskega izpita. Z določitvijo obveznega usposabljanja in opravljanjem detektivskega izpita je postala vprašljiva tudi zahteva po višji zahtevani izobrazbi. V medresorskem usklajevanju predloga zakona je ministrstvo za javno upravo zaradi odprave administrativnih ovir podalo zahtevo, da se zahtevana višja stopnja izobrazbe popolnoma odpravi ali pa nadomesti z zahtevano srednjo šolo. Predlagana višja stopnja izobrazbe naj bi bila opredeljena kot nesorazmerna zahteva in administrativna ovira ob predpostavki, da mora kandidat opraviti zahtevno obvezno usposabljanje in detektivski izpit. Če predloga zakona ne bi medresorsko uskladili, ga ne bi mogli poslati v nadaljnjo proceduro,« je povedal Žaberl. Dodal je še, da samo zaradi znižanja stopnje izobrazbe ta dejavnost ne bo ogrožena.

Varnostne družbe kot nelojalna konkurenca

Detektive je strah tudi družb, ki svojim strankam ponujajo takšno in drugačno varovanje. Bojijo se, da bo varnostne družbe in podjetja zamikalo širjenje storitev tudi na detektivsko področje, kar bo novi zakon, če bo sprejet, omogočil. Zato detektivi odločno nasprotujejo popolni liberalizaciji oblik dela in ukinitvi detektivskih družb, kar predvideva predlog novega zakona: »Če bo zakon sprejet, bodo

varnostne družbe nelojalna konkurenca. Zdaj imamo urno postavko okoli 50 evrov, velike varnostne družbe pa bodo lahko šle močno pod ceno,« je o finančnih posledicah novega zakona na detektive razmišljala Rat-Škrabarjeva. »Prav gotovo gre za neko vrsto omejitev in obrambe pred vstopom novih kandidatov na področje detektivske dejavnosti, kar se kaže tudi v tem, da stroka nasprotuje ustanavljanju vseh oblik družb po zakonu o gospodarskih družbah. Nov zakon se usklajuje z direktivo o storitvah na notranjem trgu, v kateri je izrecno zapisano, da gre za nedovoljeno zahtevo, kadar država članica omejuje opravljanje določene dejavnosti z določeno vrsto oziroma obliko pravne osebe,« je dejal Žaberl.

Zbornica je ministrstvu za notranje zadeve sicer sama predlagala nekaj sprememb znotraj že obstoječega zakona, ki ga pri zbornici zagovarjajo, da je dober in učinkovit. »Madžari so se zgledovali po našem zakonu, Hrvati tudi delno, v Srbiji pripravljajo zakon po našem vzoru. Zakon je ocenjen kot dober, mi pa ga menjamo,« se čudi Klavora, ki je dejal, da si država v novem zakonu jemlje tudi več pravic. Z novim zakonom bi detektivska zbornica namreč izgubila del pristojnosti, kot so na primer odločanje o programih izobraževanja, izpitih, določanje tarif za licenco in drugo. Te pristojnosti naj bi se, tako Klavora, po novem selile na ministrstvo. »Vloga zbornice se je zmanjšala, zakon pa zbornici prav tako ne daje statusa neke institucije, ampak sistem spreminja v nekakšno koncesijo. To pomeni, da lahko ministrstvo razpiše javni razpis in išče drugega,« je do te spremembe kritičen Klavora.

Nemogoče upoštevati vse želje

Na ministrstvu seveda vztrajajo, da predlog zakona ureja detektivsko dejavnost na mnogo bolj sistematičen način kot to velja za zdaj veljaven zakon. Povedali so tudi, da so predstavniki detektivske zbornice sodelovali pri pripravi zakona, a vseh njihovih želja ni bilo mogoče upoštevati. »Nekateri njihovi predlogi, kot so večje pristojnosti, upravičenost do večjega vpogleda v določene evidence, so bili povsem nesorazmerni ali neupravičeni,« je usklajevalni proces pojasnil Miroslav Žaberl.

Stran / Page: 13

Doseg / Reach: 113000

Država / Country: SLOVENIA

Površina prispevka / Size: 457 cm2

2 / 2

Bernarda Rat Škrabar

Mitja Klavora